

IZMENJAVA KOT PRIMER DOBRE PRAKSE PROGRAMA COMENIUS

Petra Kobe Tomič, prof. francoščine in učiteljica državljsanske in domovinske kulture in etike,
Osnovna šola Kolezija, Ljubljana

Učenci se že v osnovni šoli lahko odločijo, kateri tuji jezik bi se želeli učiti poleg angleščine. Na Osnovni šoli Kolezija se učenci že vrsto let lahko odločajo med nemščino, francoščino in španščino. Učitelji se trudimo učencem približati tuje jezike na različne načine: preko igre, petja in recitiranja pesmi, dramskih uprizoritev, igre vlog, snemanja kratkih filmov in tudi likovnega ustvarjanja. Pri učenju tujega jezika je zanesljivo uspešen način urjenje jezika v avtentičnem okolju. S pomočjo projekta Comenius lahko to učencem učitelji tudi omogočimo. V okviru izbirnega predmeta francoščine smo se vključili v projekt, ki je ponujal izmenjavo učencev v idilični provansalski vasi.

NA LETALO NAMESTO V RAZRED

Bil je topel novembrski dan. V četrtek zvečer smo se z učenci dobili na letališču Jožeta Pučnika. Starši in učenci so bili že zbrani v veliki sprejemnici letališča. Kmalu sta prišli še kolegici in ravnateljica. Čutiti je bilo posebno vznemirjenje. Prvič se bomo skupaj z učenci namesto v šolske klopi podali z letalom v tujino. Učenci so me spraševali, kaj mislim, kakšne bodo njihove družine. Seveda sem o družinah vedela že veliko, saj so me iz šole, na katero smo bili namenjeni, o vsem obvestili. Poslali so mi fotografije učencev in njihovih družin in tudi opis značajskih lastnosti ter interesov teh učencev. V Franciji velja namreč predpis, da šola ne sme učenca peljati na izmenjavo v tujino, če družina, pri kateri bo bival, ni preverjena v vsaki najmanjši podrobnosti. Vedela sem, da so vse družine skrbno izbrane in prav nič me ni skrbelo. Tako sem lahko pomirila nekaj staršev, ki so takrat na letališču kazali pretirano skrb in zbudili strah še pri svojih otrocih. Čas je hitro tekkel, starši so se poslovili in že smo ostali samo še učenci in učitelji, skupaj z našo zvesto ravnateljico, tik pred vstopom v letalo.

Na izmenjavo smo peljali osem učencev, ki so v 9. razredu obiskovali izbirni predmet francoščino. Ti učenci so se zavedali, kaj vse lahko pridobijo s takšno izkušnjo. Torej, ne le jezikovne spretnosti, kot so govorjenje, slušno razumevanje in interakcija. Krepijo lahko tudi med-

vrstniške odnose, spoznavajo širše družbeno okolje (izven meja lastne države), se seznanijo z življenjem v drugačnem kulturnem okolju, spoznavajo francosko kulinariko in običaje ljudi v Franciji. Poleg tega lahko v dani situaciji v avtentičnem okolju primerjajo naš in francoski šolski sistem, sami v razredu preizkusijo, kaj pomenijo 50-minutne šolske ure, kakšna so šolska kosila v francoski osnovni šoli in se seznanijo s temami in predmetnikom osnovnih šol v Franciji.

ZAPLET OB PRISTANKU

Z Brnika smo odleteli na münchenško letališče, ki je znano po tem, da je eno izmed večjih evropskih letališč. Bila je že pozna ura in malo smo bili že utrujeni. Imeli smo le dobrih 15 minut za premik z enega konca letališča na drugo stran, kjer nas je čakalo letalo za Marseille. Ravnateljica je predlagala, da bi tekli, sicer našega letala ne bomo ujeli. In tako smo tekli skozi celotno münchenško letališče. Resnično zadnji trenutek smo se vkricali na letalo.

Okrog polnoči smo pristali v Marseillu. Pred pristankom smo lahko občudovali pogled z letala: luči marseillskega pristanišča in ladijske luči na morju. Zaradi močnega vetra smo nekaj minut krožili nad Marseillom. Takrat se še nismo zavedali, kaj nas čaka na marseillskem letališču. Čez nekaj minut smo vidno utrujeni že

čakali ob tekočem traku na prtljago. Trak za prtljago je obrnil že več praznih krogov. Mi pa smo kar čakali in strmeli v črni trak, ki ni kazal upanja na to, da se bo na njem prikazala tudi naša prtljaga. Marseillsko letališče je bilo že prazno. Samo še skupina dvanajstih Slovencev in Slovencev je bingljala v veliki letališki dvorani. Po hitrem posvetu z ravnateljico smo se odpravili v pisarno za potnike, ki so ostali brez prtljage. Tako so se lahko moji učenci francoščine takoj ob pristanku na francoska tla spopadli z razumevanjem besedila posebnih formularjev o izgubljeni prtljagi. Malo sem jim pomagala izpolniti formularje, v glavnem pa so vedeli, kaj morajo napisati. Ime, priimek, naslov, število kovčkov, ki jih pogrešajo, itd. Moram priznati, da se v šoli pred odhodom na pot o takšni situaciji nismo pogovarjali. Nihče ni imel rezervnih oblačil v ročni prtljagi. Malce z grenkim priokusom smo nato brez kovčkov, pa vendar živi in zdravi prispeli v našo idilično vasico Pourrières v Provansi.

Prispeli smo v našo idilično vasico Pourrières v Provansi.

Učence smo namestili pri družinah, učiteljice in ravnateljica pa smo bivale v manjšem hostlu v bližini šole. Zjutraj smo se prebudili v sončno jesensko jutro. Jesen v Provansi je še posebno lepa. Rumeno in rdeče obarvana drevesa ter staro mesto Pourrières so dajali občutek, da bo vse v najlepšem redu. Ugotovili smo, da tudi brez kovčkov lahko živimo.

Mesto Pourrières, regija Provence-Alpes-Côte d'Azur na jugovzhodu Francije

Učencem so družine pomagale in jim ponudile svoja oblačila. V hostel so nam z letališča javili, da bomo na prtljago čakali še en dan. Pa nič za to.

ŠOLA ÉCOLE PRIMAIRE JEAN AICARD IN SPOZNAVNI DAN

Prvi dan našega bivanja v Franciji je bil posvečen spoznavanju učiteljev in učencev iz drugih držav. Ob toplem sprejemu na šoli smo spoznali turške,

italijanske in francoske učitelje. Vsi smo bili dobre volje, polni veselja in navdušenja. Naši učenci so že veselo kramljali s francoskimi vrstniki. Veselilo me je, da so se lahko sporazumeli. Je že res, da so malo tudi telovadili z rokami. Vendar je namen izmenjave bil dosežen že prvi dan. Učenci so utrjevali pogovorne veščine v francoščini. Spoznavali so tujo kulturo in običaje. V resničnem tujejezičnem okolju so preizkušali in urili svoje jezikovne in sporazumevalne kompetence (Fidler 2008). V francoskih razredih med francoskimi učenci so primerjali njihov način dela z našim. Navdušeni so bili nad dejstvom, da so imeli francoski učenci majhne in lahke šolske torbe. Skoraj nobenih učbenikov ali delovnih zvezkov. Odgovore na zastavljena vprašanja so pisali kar s kredami vsak na svojo tablico, ki so jih imeli na mizah. Pri kosilu so naši učenci lahko ugotovili, da je naša slovenska hrana v šolah bolj kakovostna. Sicer so se pomfrija razveselili, vendar so se zavedali, da

se v naši šolski kuhinji pripravlja bolj zdrava hrana.

Po kosilu smo si turška, italijanska in francoska skupina učencev in učiteljev ogledali mesto Pourrières in bližnjo okolico. Zahvaljujoč zgodovinarju, ki nas je peljal skozi stari del mesta, smo izvedeli vse o nastanku mesta ter o njegovem razvoju od srednjega veka do danes. Medtem ko je deževalo, smo spili kavo v tipični domači kavarni sredi tega idiličnega mesta (na fotografiji).

PREDSTAVIMO SLOVENIJO FRANCOSKIM UČENCEM

Popoldan so v šoli naši učenci predstavili Slovenijo. Vse predstavitve smo skrbno načrtovali že pred odhodom v Francijo. S tem namenom smo se pred odhodom potepali po Ljubljani ter fotografirali zanimive motive. Nato smo pri pouku tudi utrjevali besedilo, ki so ga učenci želeli povedati, govorilo pa je o našem glavnem mestu in državi nasploh (Lightbown 2006). Za učence to ni bila lahka naloga, saj takšen govorni nastop zajema veliko več znanja francoščine, kot so cilji samega učnega načrta obveznega izbirnega predmeta. Skrbno pripravljene govorne nastope so

naši učenci sedaj lahko predstavili vrstnikom v Franciji in prav lepo jih je bilo poslušati. Bili so skoraj že kot pravi avtentični govorci. Seveda so tudi francoski otroci nam predstavili Francijo in mesto Pourrières. Najbolj zabavno je bilo, ko smo francoske učence prosili, naj nam preberejo kaj v slovenskem jeziku. Imeli so seveda težave z izgovarjavo, saj se na primer črka j v francoščini izgovarja kot ž. Torej je naš mlaj za njih "mlač". Raje si ne predstavljamo, kako so šele prebrali besedo Ljubljana. Večer so učenci preživeli z družinami, kjer so bili nastanjeni. Vsi so bili zadovoljni z izbranimi družinami. V teh nekaj dneh so stkali trdne vezi z otroki svojih nastanitvenih družin.

MARSEILLE IN CASSIS

Naslednji dan so nas francoski kolegi peljali na izlet v Marseille. Tukaj smo tudi lahko učinkovito obdelali več ciljev, ki smo si jih v projektu zadali. Med cilji projekta je bilo tudi opazovati Marseille kot pristaniško mesto za ribolov, turizem in ladijski promet ter se soočiti s posledicami pristaniškega onesnaževanja obale (Vir 1).

Med cilji projekta je bilo tudi opazovati Marseille kot pristaniško mesto za ribolov, turizem in ladijski promet.

Marseille – ribolov

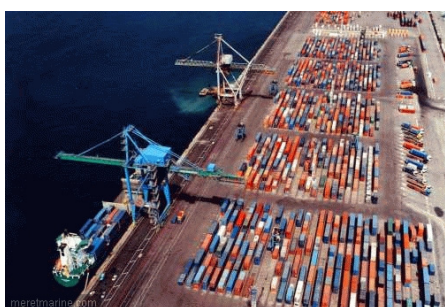
Callanques – obalni pas

Osnovna šola École Primaire Jean Aicard v Pourrièresu – igrišče pred šolo

Marseille – turizem

Marseille – transport blaga

Zanimalo nas je, kako se trajnostnega razvoja lotevajo v Franciji. Še posebej navdušujoč je bil za nas naravni park Cassis s področjem Callanques, kjer smo se poučili o flori in favni obalnega pasu Provanse.

Zanimalo nas je, kako se trajnostnega razvoja lotevajo v Franciji.

Marseille – pristaniško mesto na jugu Francije

ZADNI DAN IN VELIKA FRANCOSKA POJEDINA

V Franciji imajo navado, da ob vsaki najmanjši priložnosti pripravijo veliko dobre hrane. V šoli, kjer smo bili na izmenjavi, so se še posebej držali tega pravila. Pojedina nas je čakala sicer že prvi dan, za zadni dan pa so učitelji in starši učencev šole pripravili prav posebno presenečenje. Od doma so prinesli pripravljene francoske jedi. Na dolgi mizi so se ponujale same francoske specialitete: ratatouille, coq au vin, foie gras, cassoulet, quiche Lorraine, poulet Basquaise, med sladicami pa mousse au chocolat, tarte Tatin, tarte au citron, crème brûlée in verjetno še kaj. Resnično, takšne mize ne pozabiš nikoli. Po nagovoru njihove in tudi naše ravnateljice smo v sproščenem vzdušju jedli, pili in kramljali. Hkrati nam je bilo hudo, saj smo vedeli, da bo naslednje jutro dan slovesa.

Od doma so prinesli pripravljene francoske jedi. Na dolgi mizi so se ponujale same francoske specialitete.

Zjutraj smo se še zadnjič zbrali pred šolo. Učenci so se poslavljali od svojih francoskih vrstnikov in družin. Solzni obrazi so pričali o tem, da smo vsi skupaj na izmenjavi doživeli izjemno izkušnjo, ki jo bomo nosili v spominu celo življenje.

Priprave na izmenjavo – predstavitev Slovenije za francoske učence

ZAKLJUČEK

Program Comenius je namenjen dvigu kakovosti šolskega izobraževanja v Evropi, omogoča spoznavanje in razumevanje evropske kulturne in jezikovne raznolikosti ter pridobivanje osnovnih spretnosti in kompetenc, potrebnih za osebni razvoj mladih.

Cilj programa je izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti učencev in izobraževalnega osebja, izboljšanje kakovosti in povečanje obsega partnerstev med šolami, spodbujanje učenja živih tujih jezikov, podpiranje razvijanja inovativnih IKT-vsebin, povečanje kakovosti in evropske razsežnosti usposabljanja učiteljev ter izboljšanje pedagoških pristopov in šolske uprave (Vir 2).

Šola OŠ Kolezija se je vključila v Comeniusov podprogram "Večstranska šolska partnerstva", katerega namen je bil, da se v sodelovanju povežejo

vsaj po tri šole iz različnih držav na osnovi skupne teme. Projekt je trajal dve leti (2013–2015), vezan je bil na minimalno število mobilnosti (od 4 do 24 mobilnosti). Vključene države so bile Turčija, Francija, Italija, Španija, Severna Irska, Grčija in Slovenija. Skupna tema našega projekta je bila ekologija, trajnostna energija in naravna dediščina, kar je zelo aktualna tema tudi danes (Vir 3).

Izmenjava učencev v Franciji nam je preko Comeniusa omogočila bolj pester pouk, povezovanje z vrstniki, učenje tujih jezikov, potovanje, širše znanje in nove spretnosti, večjo ustvarjalnost ter spoznavanje tujih navad, običajev, kultur in drugač-

nega načina razmišljanja. Učenci so stkali nova prijateljstva in spoznali drugačen način življenja doma in v šoli. Lahko pa strnemo v treh besedah: »Vredno je bilo«.

LITERATURA

Lightbown, Patsy M., in Spada, Nina (2006) *How languages are learned. Second language learning in the classroom*. London: Oxford University Press.

Fidler, Soča (2008) Medkulturne razsežnosti tujejezikovnega pouka. V: Skela, Janez (ur.) *Učenje in poučevanje tujih jezikov na slovenskem. Pregled sodobne teorije in prakse*, str. 422–439. Ljubljana: Tangram.

Vir 1: Eco blog, Osnovna šola Kolezija, Comenius multilateral project (2013–2015). Dostopno na <http://hope-slovenia.blogspot.com/2013/11/gremo-v-francijo.html>, 4. 8. 2018.

Vir 2: Cmeplus; Podprogram Comenius – šolsko izobraževanje. Dostopno na <http://www2.cmeplus.si/vzu/comenius.html>, 4. 8. 2018.

Vir 3: HOPE Hear Our Planet Earth, Comenius multilateral project (2013–2015), Pourrières France. Dostopno na <http://hope-comenius.weebly.com/1st-mobility-france.html>, 4. 8. 2018.

